

Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem Sancti Thomæ Tomvs ...

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

De æternitate motus, & generationum, an sit poßibilis varie Scholastici
docuerunt. c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Hoc vniuersum præter generationes substantiarum, & accidentium, quod attinet ad reliqua omnia, potuisse esse ab æterno, probabilior est opinio.

Ego vero existimo multo probabilius, totum hoc vniuersum potuisse esse ab æterno, non solum quoad substantias, & res permanentes siue corruptione per infinitam durationem, sed etiam quoad motum; non autem quoad generationes tam formarum substantialium, quā accidentium. Ceterum antequam ostendamus motum corporum potuisse esse ab æterno, quod Durand. impossibile visum est, alijs vero præced. c. allegatis possibile, probemus contra illos, generationum seriem ab æterno esse non potuisse; in quo cum Durando conuenimus.

De generationibus quidem hominum vnica ratione peculiari visus est sibi probare S. Thom. quam amplectatur Caiet. Ferrar. Heruani, & Capreoli, quia scilicet daretur infinitum actu in separatis a materia: esset enim infinitus numerus animarum, eo quod immortales sunt, & secundum veram Philosophiam non transeunt de corpore in corpus: ac proinde dicunt, nisi Deus sua omnipotentia vellet facere, ut eadem anima diuersa corpora informaret, non possent generationes ab æterno esse: at processum in infinitum in generationibus non putant absurdum, quia quamuis in causis essentialiter ordinatis, quales sunt particulares, & vniuersales, debeamus ad vnam primam peruenire; in causis tamen per accidens ordinatis, quales sunt in serie generationum, non est necesse, dari primam. Ratio vero discriminis est, quia causæ essentialiter ordinatæ, omnes actu mouent ad effectum, & vna ab alia: & ideo necesse est dari vnam primam, à qua tota operatio, & motus incipiat: at causæ per accidens ordinatæ, non concurrunt omnes actu ad effectum: ad hoc enim, ut Petrus generet filium, non opus est, ut pater Petri, & anus, & alij progenitores operentur, sed fat est, eos iam suo tempore genuisse. Quocirca prædicti Doctores non censent, absurdum aliquod esse, concedere generationes ab æterno aliarum rerum, in quibus reuera non sequitur illud incommodum, quod de animabus humanis.

Ego vero alia ratione puto generationes non solum hominum, sed etiam aliarum rerum, vel substantiarum, vel accidentium esse non potuisse ab æterno: infinitam vero multitudinem animarum nec impossibilem censeo, nec contra metem Aristot. ut supra disputat. 26. cap. 3. probavi: nec S. Thom. 2. contra gentes cap. 38. putat impossibilem. Ratio vero est, quia cum Deus sit primus ens per essentiam, & causa ceterorum omnium, ita debemus concedere, aliqua ab eo procedere medijs secundis causis, ut tandem omne esse ad ipsum, ut ad primam & proximam causam, referatur. Itaque necesse est deuenire ad aliquod ens à solo Deo productum, & ex quo cetera deriuantur: hoc autem posito generationes ab æterno esse non possunt: quia vel à Deo ab æterno proxime producerentur infiniti homines, & hoc non satis esset, ut ab æterno & sine principio vnus homo alium generaret, vel finiti à Deo producerentur, & ita cum illo deberent alios generare ordine & serie successionis, non possent esse infinitæ genera-

quo minus æternum hoc modo produceretur. Ex quo etiam patet solutio tertiæ rationis. Nam si Deus ageret naturaliter, & produceret sibi æquale, maius aliquid etiam in duratione faceret, quam æternum: non quia magis duraret, quam æternum: sed quia illud essentialiter æternum esset, ut non potuisset non ab æterno esse, nec posset desinere: nunc autem si creaturæ aliquam faceret æternam, non haberet essentialiter talem durationem: sed desinere posset, & potuisset ab æterno non esse: creando ergo voluntate sua creaturam æternam, non faceret aliquid æquale æterno, quod naturaliter produceret, si tale esse posset.

Quarta ratio fundamentum videtur habere in doctrina quadam Hugonis de S. Victore, quam retulimus disp. 69. c. 7. videlicet necessarium esse, ut aliquid agens dicatur libere operari, prius duratione præcedere operationem ipsam: nam de agente naturali fatentur aduersarij, posse esse simul duratione cum effectu. Hanc vero doctrinam eo loco refutauimus: & quomodo agens libere possit operari: etiam si simul incipiat cum effectu libero, ibidem explicauimus. Et quamuis in homine id esset necessarium: in Deo tamen non esset: quia sicut recte intelligitur volens libere, sic etiam posset libere produci intelligi.

CAPUT IV.

De æternitate motus & generationum an sit possibilis, varie Scholastici docuerunt.

14. Sententia fuit non paucorum Theologorum, non solum potuisse creaturam aliquam eo modo, quo præced. cap. dictum est, esse ab æterno; verum etiam totum vniuersum eodem profus pacto, quo Aristot. de facto fuisse putauit, hoc est, celos, & perpetuum motum illorum, elementa, & mixta corpora, generationes, & corruptiones ab æterno sibi succedentes, inter quas non esset aliqua prima. Sic tradunt Gregor. Arimin. in 2. d. 1. q. 3. a. 2. Gab. q. 3. Ocham. in 2. q. 8. & quodlib. 2. q. 5. quibus adde S. Thom. in a. 2. huius quæst. iunctis solutionibus argumentorum, præsertim 7. & 8. ibid. Caiet. c. 2. contra gentes cap. 38. & Ferrar. in idem cap. & in cap. 4. eiusdem libri, Heruani in 2. d. 1. q. 1. & Capreolum q. 1. nam præter generationes hominum, reliqua, quæ nunc sunt in mundo, siue motus, siue mutationes, siue generationes substantiales, & aliarum rerum, ab æterno esse potuisse existimant, eo, quod in nulla alia re videretur ipsis esse aliqua contradictio, præterquam in hominum generationibus, ea solum ratione, quia sequeretur, nunc infinitam animarum multitudinem superesse; quod putant absurdum: quare nisi anime de vno corpore in aliud per mortem hominum transirent, arbitrantur impossibile, posse infinitas esse hominum generationes: tamen si S. Tho. in illo cap. 38. non censet impossibile hanc infinitam animarum multitudinem.

15. Alijs vero videtur Durandus probabilius philosophari, cum asserit in 2. d. 1. q. 3. nec motum corporum æternum, nec generationes absque principio esse potuisse; cum tamen q. 2. concesserit plane, creaturam permanentem, ab æterno esse potuisse. Vnusquisque horum suis vitur rationibus, quas sequenti cap. examinabimus. De hac re nihil videtur Scotus definire: solum enim disputat, an aliqua creatura potuerit esse ab æterno, ut supra vidimus.

14.

Gregor. Arimin. 2. d. 1. q. 3. a. 2. Gab. q. 3. Ocham. in 2. q. 8. & quodlib. 2. q. 5. S. Thom. in a. 2. huius quæst. iunctis solutionibus argumentorum, præsertim 7. & 8. ibid. Caiet. c. 2. contra gentes cap. 38. & Ferrar. in idem cap. & in cap. 4. eiusdem libri, Heruani in 2. d. 1. q. 1. & Capreolum q. 1.

15.